SALA DE LECTURĂ

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 132 | Sâmbătă, 6 iunie 2009 – Marți, 6 iunie 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALE PERSONALE

6 IUNIE

Examen la anul IV, restanțieri. Vorbit cu Leon Baconsky despre plecare. Înaintaseră și ei formele, dar n-au primit avizul. Nu-i puteam ascunde că eu îl obținusem, dar îl simt indignat, frustrat, îi spune soției să se ducă în audiență, să întrebe, să protesteze.

Mircea Zaciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 449

(Continuare în pag. a III-a)

CURENTE ALIMENTARE ADUSE DE LA POPOARE PRIETENE

În 1989, curentele de alimentație pentru populație erau stabilite în funcție de ceea ce vedeau demnitarii în vizitele de lucru în străinătate. Doamna Aurora Belouz, la vremea aceea inginer tehnolog în Direcția de Aliment, Alimentație Publică din Ministerul Comerțului Interior, a fost martora multora dintre aceste idei legate de modul de hrană rațional al românului într-o perioadă în care nu exista mai nimic prin magazine.

Unul dintre curentele pe care sistemul a încercat să le impună a fost legat de „consumul de legume, care, după mine, era foarte bun, adică două treimi legume și o treime carne. Se traduce și în ziua de astăzi, pentru că între timp ne-am documentat și am văzut că este bine așa", își amintește Aurora Belouz. Numai că în 1989 lumea era nemulțumită și nu înțelegea de ce trebuie să mănânce mai mult zarzavat decât carne.

„Toată problema a pornit și de la o lipsă de documentare, pentru că noi nu aveam acces la informații și nici nu știam de fapt ce presupune acest program rațional pe care străinii deja îl aplicau. Aceste curente erau implementate cu scopul de a face economie. Unul dintre ele a fost «Folosiți porumbul!». Dar nu acela furajer, pe care îl aveam noi în țară. Cineva fusese în Polonia și observase acolo preparate cu porumb, dar acela era zaharat, foarte mic și bun, pe care îl mâncăm noi astăzi. Dar la noi curentul s-a aplicat cu porumb românesc, furajer."

Conform expozițiilor culinare oficiale, românii aveau la dispoziție o gamă diversificată de alimente. În realitate, regimul schimba meniul recomandat pentru populație de la o zi la alta

Moda pastelor făinoase

Moda porumbului trecuse și, după o altă vizită în străinătate a marilor demnitari, românii s-au văzut nevoiți să consume cartofi și paste făinoase la fiecare masă.

„După aceea, un alt curent a venit din Germania", își aduce aminte doamna Belouz. „Cineva fusese acolo... Acești «cineva» sunt staff-urile ministerului. Cineva fusese acolo și a văzut că se consumau mult cartof și multe paste făinoase. Și atunci, hai cu program de paste făinoase. Se făcea un indice de înlocuire a cantității de carne.

Deci se stabilea că pe fiecare județ este un volum de producție. Din acesta se lua un procent care se atribuia acestor curente. Ba cu paste făinoase, ba cu porumb. În acest scop se făceau traininguri, cum le spunem noi astăzi, dar erau instruiri pe județe, în care îi învățam pe bucătarii și pe inginerii din industria alimentară cum să gătească, cum să facă sarmale cu porumb, cum să facă diverse. Din porumb au fost vreo 45-50 de preparate, care s-au publicat în cărțulii, în broșuri. Se lucra intens din punct de vedere tehnologic, adică totul era justificat. Trebuia să îți pui mintea la contribuție, să faci treaba asta."

Peşte mult şi prost

Cu toții ne amintim de celebrul slogan „Nici o masă fără pește!". Curentul acesta a fost impus și el fără noimă și fără a informa populația despre efectele benefice ale consumului de carne de pește.

Doamna Belouz rememorează acele vremuri: „Pe urmă, cu peștele! Aici, iar nu s-a făcut propaganda necesară. Românii au atitudinea asta: dacă le impui ceva, ei atunci au mai multă reținere. Peștele trebuia introdus ușor, ușor, cu informarea de rigoare. S-a pornit mai întâi masiv de la peștele oceanic de calitate inferioară. Probabil acesta era în stocuri. Și atunci aveam încă în funcțiune pescadoarele, care aduceau peștele la un preț destul de rezonabil față de cel de astăzi. Se pescuia stavrid. Apoi, a fost un import masiv de macrou, cod și merlucius.

(Continuare în pag. a II-a)

BANII, BANII, BANII...

Începând de la 1 iunie, peste 325.000 de oameni beneficiază de majorarea retribuțiilor, au anunțat ziarele.

Muncitorii calificați cu retribuții mai mari de 2.250 de lei care lucrau în Ministerul Metalurgiei, Agriculturii, dar și cercetătorii și informaticienii din institutele de cercetare și centrele de calcul așteptau să primească, începând de la 1 iunie, salarii mărite. Ajunsese și la ei cea de-a treia etapă de majorare a salariilor, după ce prima fază se încheiase în decembrie 1988, iar cea de-a doua în martie 1989. Una peste alta, peste 7,9 milioane de oameni ai muncii au beneficiat de aceste majorări, pentru care statul a alocat un buget de 24,4 miliarde de lei. Pentru cea de-a treia etapă, care era și ultima, au rămas ultimii 325.000 de salariați, cei care aveau și cele mai mari salarii.

Concret, un muncitor calificat care avea până la 1 iunie o retribuție tarifară de 2.290 de lei lua în mână, în iunie, un plus de 390 de lei, ca urmare a Decretului Consiliului de Stat nr. 206/1988. Totodată, un maistru principal specialist care câștiga 5.130 de lei ajungea, după majorarea salarială, la 5.480 de lei, adică primea în plus 350 de lei. În fapt, creșterile erau ceva mai mari, pentru că, potrivit prevederilor legale de atunci, retribuțiile tarifare majorate cuprindeau și compensațiile pentru produsele agroalimentare, energia termică, gaze naturale și alți combustibili. În acest fel, se mărea baza de calcul pentru toate drepturile ce se acordau în afara retribuției tarifare, respectiv sporul de vechime, adaosul de acord, premiile pentru realizări deosebite etc. „Eram maistru în Combinatul Chimic de la Turnu Măgurele și îmi amintesc că mărirea de salarii mi-a prins foarte bine. Cu sporuri și prime, am primit în plus cam 500 de lei și cam atât îi trimiteam fetei mele, care era la facultate la București", își amintește George D. El spune că atunci banii aveau valoare, pentru că nu exista devalorizare. „Dacă puneai un ban deoparte, ban era", spune el. De majorările salariale de la 1 iunie beneficiau 325.000 de oameni ai muncii, cei cu salarii mai mari de 2.250 de lei. Totuși, aceste majorări erau condiționate de îndeplinirea planului, însă majoritatea conducătorilor din uzinele importante raportau pe bandă rulantă depășiri de plan la intern și la export. Existau însă și fabricuțe mai mici la care producția nu se realiza și acei oameni ridicau în luna în care nu-și îndeplineau planul salarii mai mici, reduse cu procentul de neîndeplinire.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Speriaţii" care îndopau cu dulciuri

Eu am lucrat în învățământ. Aveam obligația să ne „reciclăm" din cinci în cinci ani, și mie mi-a venit timpul în vacanța din decembrie 1989. Scriam la cursuri îmbrăcați cu „de toate" și-mi amintesc că o colegă spunea că „de-ar veni Alain Delon și nu m-aș dezbrăca".

Altă amintire pe care o am e de la cozile de zi cu zi: sala mea de clasă dădea spre ușa din spate a unui mare magazin alimentar din Iași. Eu aveam „sarcina" ca de câte ori ajungea o mașină cu marfă să deschid geamul și să întreb: „Ce ați adus?", apoi să dau zvon colegelor, ca acestea să-și facă „timp liber", să prindă rând. Cei mai „din față" mai luau câte ceva (mi-aduc aminte că se dădeau 11 ouă), alții, la sfârșit, vorbeau cu vânzătoarele dacă nu mai puseseră ceva deoparte (aici intrau „pilele") sau luau chiar ouăle sparte, puse în pungă din nailon. Ieșea un scrob de-ți lingeai degetele...

Și încă ceva legat de „Teoria mulțimilor", ce era o metodă nouă de a învăța matematica, chiar din grădiniță... Acolo li se explica „mulțimea vidă" sau „zero" (copiii reținеau „mulțimea gravidă" – cuvânt ce era des pronunțat în familie). Astfel, vine unul într-o zi și spune: „Era o mulțime de lume la coadă", la care fetița mea de grădiniță, care se chinuia cu „mulțimile", mă întreabă nedumerită: „Asta e mult sau puțin?" (apropo de mulțimea zero, de unu, de doi etc.! Sper că vă amintiți teoria!). Mă năpădesc amintirile, majoritatea legate de lipsuri alimentare, de aceea, cu voia dumneavoastră, vă mai scriu una...

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Întrevedere la nivel înalt româno-bulgară. Nicolae Ceaușescu a trimis poporului iranian condoleanțe pentru dispariția liderului spiritual, Ayatollahul Khomeini. Începea campania de recoltare a orzului. Mecanicii realizau ultimele reparații, pentru ca întregul parc de combine și prese de balotat să fie pregătite în apropierea lanurilor. Fabricile și întreprinderile țării intrau într-o nouă întrecere socialistă în întâmpinarea zilei de 23 August.

Întrevedere româno-bulgară

La București a avut loc o întâlnire la nivel înalt între primul-ministru al României, Constantin Dăscălescu, și ministrul Relațiilor economice externe al Bulgariei, Andrei Lukanov. În cadrul întrevederii „au fost reliefate relațiile de prietenie și colaborare statornicite între popoarele noastre" și s-a hotărât continuarea schimburilor de mărfuri și tehnologii între cele două țări.

Condoleanțe de la Bucureşti

La 6 iunie, Iranul îl conducea pe ultimul drum pe Ayatollahul Khomeini. Cu acest prilej, de la președintele RS România pleca o scurtă telegramă adresată președintelui Republicii Islamice Iran, Sayyed Ali Khamenei. Prin intermediul său, Nicolae Ceaușescu adresa poporului iranian „sincere condoleanțe, iar familiei îndoliate, întreaga noastră compasiune".

Lanurile de orz îşi aşteptau secerătorii

În Brăila, combinele începuseră să duduie pe ogoarele patriei. S-a declanșat campania de recoltare a culturilor de păioase. Cei care au început primii secerișul au fost agricultorii din Făurei, care recoltaseră deja 25 de hectare în 24 de ore! Acesta a fost doar începutul.

(Continuare în pag. a II-a)

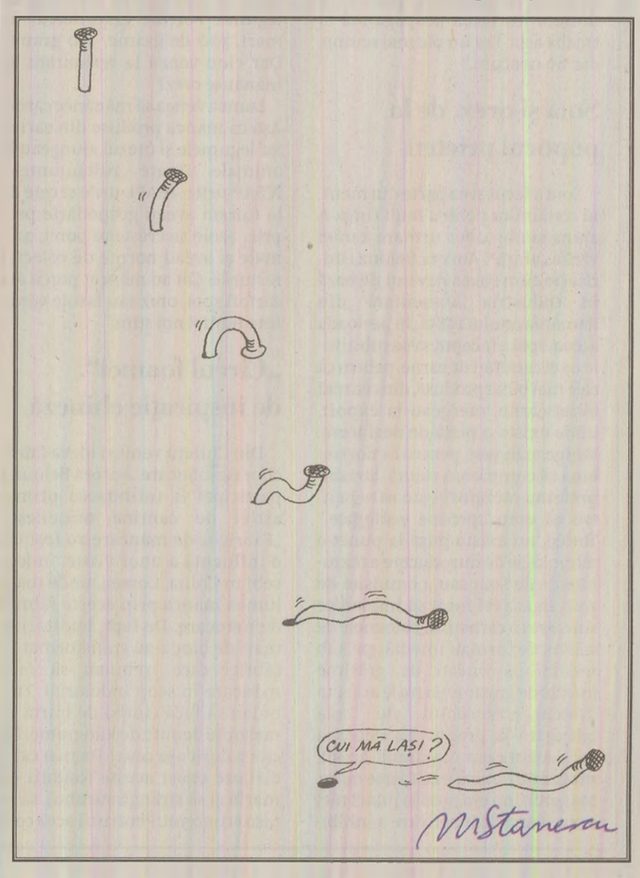

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Legea marţială în China

Raportul Ambasadei României la Beijing către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului

Vă rugăm să ne permiteți să vă informăm asupra unor aspecte speciale apărute în Beijing, după ocuparea militară a Pieței Tiananmen și introducerea unor măsuri restrictive deosebite, în cadrul aplicării Legii marțiale, începând de sâmbătă (03.06.1989) noaptea și până în prezent: circulația pe străzi este liberă, cu excepția centrului orașului și a unor intersecții importante, ocupate de armată, care nu permite trecerea. În general, nu circulă mijloace de transport în comun, taxiuri puține și nici mijloace de transport ale instituțiilor și întreprinderilor, care sunt oprite la sediile acestora.

Majoritatea intersecțiilor importante (neocupate de armată) sunt blocate de autobuze, troleibuze, camioane încărcate (cu pământ sau cărbune), trase de-a latul bulevardelor, lovite în general între ele, pentru a nu putea fi puse în mișcare și înlăturate cu ușurință. Multe autobuze, autoutilitare și autoturisme de teren sunt arse, dându-li-se foc de populație. Armata păzește locurile ocupate cu tancuri și cordoane de militari înarmați cu arme automate. Se trag focuri de avertisment. Curioșii sunt ținuți la distanțe de 50-60 de metri. Actele de agresiune împotriva armatei (ucidere de ostași, dat foc la mijloacele auto, azvârlire cu sticle de benzină etc.) au încetat și respectiv și deschiderea focului de militari împotriva grupurilor civile agresive. În spitale, sunt informații că ar fi câteva mii de răniți și câteva sute de morți, civili și militari. Pe străzi, lume puțină, față de perioadele normale și cu deosebire față de perioada manifestărilor de stradă.

Lumea mai este strânsă la stâlpii de lumină sau susținerea cablurilor de troleibuz, unde citesc afișele puse de studenți și susținători, în cursul nopții, referitoare la cele întâmplate și apeluri la solidaritate și împotrivire față de măsurile luate în cadrul Legii marțiale. Nu circulă mijloacele de transport în comun. Se merge numai pe biciclete și pe jos. Instituțiile lucrează parțial, cu salariații care pot să ajungă. Mulți preferă să stea acasă. Magazinele sunt închise, cu mici excepții, a celor alimentare, care nu prea au ce vinde. La piața țărănească, prețurile au urcat de patru-cinci ori în cele patru zile. Cozi mari. Lumea nemulțumită, agitată, de pericolul de a nu mai avea ce mânca în următoarele zile. În cadrul ambasadei am restrâns circulația în oraș la strictul necesar, pe trasee speciale, evitându-se zonele ocupate de armată și cu posibilități de conflict.

(Continuare în pag. a IV-a)

Cuplul Ceauşescu a pus turismul pe butuci

Bogată în vestigii romane, castele, mănăstiri, munți maiestuoși, plaje fine, peisaje fantastice în Delta Dunării, sute de izvoare cu cele mai bune ape minerale și termale, mofete tămăduitoare, mii de pești, unele neexplorate, cu o floră și faună de mare diversitate, cu sate de basm în care viața pare că nu s-a schimbat de secole, România avea, totuși, un turism modest. Începutul „bâltirii" în acest sector, unul dintre cele mai profitabile într-o lume normală, s-a făcut în anii '80. Experți, cercetători, universitari, deopotrivă români și străini, sunt de acord că, după avântul din anii '60-'70, turismul românesc a decăzut drastic, pierzând piețe, încasări, profesioniști, imagine.

„Turismul a intrat în degringoladă în momentul în care economia României a luat-o la vale ca urmare a deciziilor aberante ale conducătorului", explică G. Arsene, profesionist care a lucrat în turism de la sfârșitul anilor '70. „După 1980, situația economică a României s-a deteriorat și regimul Ceaușescu a devenit din ce în ce mai represiv. Deși, în stațiunile pe care le frecventau, turiștii occidentali erau feriți de dificultățile românilor, standardele serviciilor au decăzut. Drept rezultat, încasările din turism au scăzut cu 40% între 1981 și 1986", afirmă experții occidentali Brian G. Boniface și Christopher P. Cooper în studiul „Worldwide Destinations-Eastern Europe and the CIS".

Anii construcţiei

Deși prima organizație în domeniul turismului s-a înființat pe vremea lui Carol al II-lea sub numele de ONT, despre o reală lansare se poate vorbi abia la începutul anilor '60. Prin Hotărârea Consiliului de Miniștri 908 din 1964, regimul comunist (re)înființa Oficiul Național de Turism (ONT). „Anii '60 și '70 au fost anii construcției, perioada când s-a creat infrastructura, baza hotelieră pe litoral, în stațiunile montane și de tratament, în marile orașe", arată specialistul român. „În anii '60, Guvernul Românei s-a înrolat într-un major program de investiții pe coasta Mării Negre, creând un mare număr de noi stațiuni de vacanță. În 1974, s-a înființat Ministerul Turismului și Sportului, iar organizația de stat pentru turism, ONT, s-a întărit. În anii '70, acestea au avut succes în atragerea turiștilor occidentali", afirmă Boniface și Cooper.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

6 iunie (Marți)

Soarele a răsărit 5:32 , a apus la 20:57

Luna a răsărit la 7:39, a apus la 23:48

Sărbătoare creștină: Sfântul Sfințit Mucenic Teodot din Ancira; Sfânta Muceniță Zinaida; Cuvioasa Sebastiana.

S-a întâmplat la 6 iunie 1989

● Mai multe tone de apă radioactivă s-au scurs din sistemul de răcire al unui reactor nuclear de la centrala atomoelectrică a companiei „Tokyo Denrioku" din prefectura Fukushima, a declarat un reprezentant al autorităților. Personalul a luat măsuri pentru oprirea reactorului.

Ramona VINTILĂ

Agenda Elenei Ceauşescu

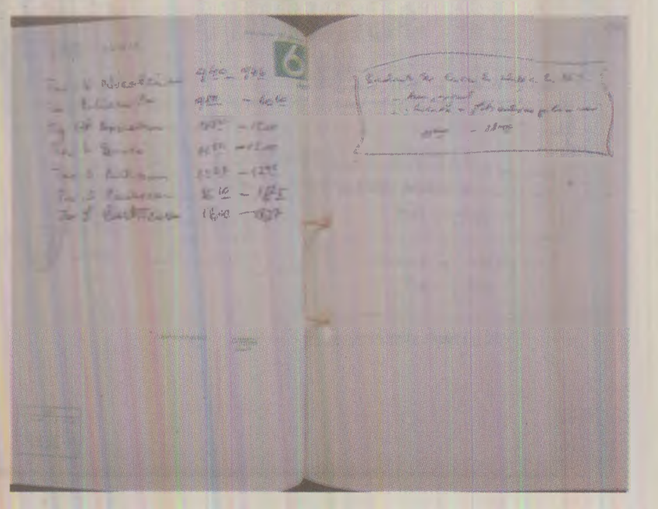

Nici o zi fără ședință! – ar putea fi deviza cuplului Ceaușescu, urmărind agenda Cabinetului 2. Marți, 6 iunie 1989, la „sălița", între orele 11:00-11:40, s-a discutat despre „aur, argint" și „încasări și plăți externe pe luna mai". Înainte de ședință, la Cabinetul 2 fuseseră Vasile Nicolcioiu și Poliana Cristescu. Imediat după ședință, împreună au fost chemați Constantin Dăscălescu și Ion Dincă. Cei doi aveau reputația de a fi întrunit, la superlativ, calitățile de „vătaf" denumit „revoluționar de profesie" în discursul lui Ceaușescu. Buni organizatori și gata în orice moment „să-și dea concursul" în a pune în scenă planurile „șefului", Dincă era poreclit „Te leagă". „Te leg!", amenința el imediat ce descindea într-un control. Între cei doi renumiți „organizatori" și temele discutate în ședință fusese, probabil, o legătură directă. Relațiile bune ale României cu țările occidentale și Statele Unite ale Americii erau de-acum istorie. După mărturia lui Silviu Curticeanu, în primăvara lui 1989, Ceaușescu încercase marea cu degetul pentru ultima oară. Invitase la București vreo 40 de oameni de afaceri americani, încercând să-i cointereseze. Încercarea n-a avut consecințele scontate, căci, scrie Curticeanu, „România devenise neinteresantă din punct de vedere politic și nerentabilă din punct de vedere economic". La 6 iunie 1989, Silviu Curticeanu a fost chemat la Cabinetul 2 de trei ori. Cancelaria CC devenise o instituție mai importantă în conducerea țării decât CPEx, va observa malițios în memoriile sale Dumitru Popescu, apropiatul dintr-o altă etapă al soților Ceaușescu.

Lavinia BETEA

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES

BANII, BANII, BANII...

„Oamenii muncii" își așteptau în luna iunie salariile mărite FOTO: Arhivele Naționale

(Urmare din pag. I)

Am scăpat de datorie

Creșterile salariale erau privite de presa vremii și ca o recompensă adresată de conducătorii Partidului Comunist poporului pentru sacrificiile făcute pentru plata datoriei externe. „Cum se știe, în ultimul deceniu, țara noastră, aflată în plin proces de modernizare (...) a trebuit să facă față unei poveri a datoriei externe puternic accentuate de practicile cămătărești din relațiile internaționale", scria Scînteia din 1 iunie 1989. Autorul articolului a mai precizat că, o dată cu achitarea datoriei, s-a putut trece la majorarea substanțială a salariilor tuturor categoriilor de cetățeni.

În anul 1989, salariul mediu net pe economie era de 3.063 lei, iar în construcții acesta ajungea la 3.697 lei, în timp ce în învățământ și cultură scădea la 2.880 lei, iar în sănătate la 2.870 de lei. În industrie, salariul mediu atingea 3.037 de lei, conform anuarului statistic din 1990, întocmit de Comisia Națională pentru Statistică.

Raporturi salariale

Salariile nete pe care românii le luau în 1989 oscilau între 2.000 și 20.000 lei, cât era salariul lui Ceaușescu. Raportul dintre cel mai mare salariu și cel mai mic era de zece ori. Adică, Ceaușescu câștiga zece salarii minime. Acesta era reperul, de aici lucrurile începeau să coboare pe scara salarială. Doar 11% din angajați aveau o retribuție echivalentă sau mai mare cu dublul salariului minim, adică câștigau peste 4.000 de lei. „Eram profesor de Matematică gradul unu, aveam 35 de ani vechime și câștigam 4.800 de lei, dar în această sumă intra și vechimea, banii pe care îi luam din dirigenție și cei de șef de catedră. Însă colegii mei mai tineri câștigau mult mai puțin, până în 2.800 de lei", își amintește Radu Ciobanu.

El spune că soția sa era învățătoare, avea 35 de ani vechime, gradație de merit și câștiga 4.000 de lei. Spre comparație, un învățător cu trei ani vechime lua în mână cam 2.600 de lei, spune omul. Datele statistice ale vremii mai arată că 11,5% din angajați câștigau sume cuprinse între 3.500 și 4.000 de lei, iar 19,4% aveau un salariu între 3.000-3.500 de lei. Peste 50% din angajați aveau venituri între 2.000 și 3.000 de lei. Doar 6,8% din salariați câștigau salariul minim.

„O Dacie costa 75.000 de lei, deci la un salariu de 3.500 de lei era nevoie de 21 de luni de economisire pentru cumpărarea unui autoturism", spune George D.

Acum 20 de ani, lucrau 1.0.94.570 de persoane, conform anuarului statistic din 1990, întocmit de Comisia Națională pentru Statistică. Peste 38% din angajați lucrau în industrie, în timp ce în agricultură era angajată 27,5% din populația ocupată. Construcțiile atrăgeau 7% din forța de muncă, alimentația publică 5,9%, învățământul 3,4%, sănătatea 2,7%.

Daniela IVAN

Curente alimentare aduse de la popoare prietene

(Urmare din pag. I)

Desigur că era o anumită cantitate și s-a încercat să se dirijeze pe direcțiile comerciale, care erau în fiecare județ și pe industrie. Eu îmi aduc aminte că la vremea respectivă am creat niște conserve d-astea la industrie de pește în cutii ermetic închise, care erau foarte bune, dar care nu prea mergeau bine la vânzare".

Aurora Belouz își amintește că existau totuși și alternative. „Se aducea, însă în cantități mult mai mici, și pește nobil, cum ar fi taiul, care nu se consuma, pentru că nimeni nu făcea propagandă la treaba asta. Era un pic mai scump, dar nu ca acum."

Soia și orez, de la poporul prieten

Soia a făcut și ea parte din meniul românilor pentru mult timp. A ajuns la noi tot ca urmare a unei vizite „afară". Aurora Belouz istorisește cum soia a devenit de bază în industria alimentară din România anului 1989. „În perioada aceea, soia a început să se substituie unei cantități de carne, pentru că cele mai bune produse, din cea mai bună carne, mergeau la export, unde exista o piață de desfacere. Mergeau în vest, pentru că noi trebuia să cumpărăm valută. Străinii preferau mezelurile noastre pentru că erau aproape ecologice." Totuși, nu exista pusă la punct o tehnologie de introducere a texturatelor de soia sau a emulsiei de soia, în așa fel încât să împiedice sinereza în cârnați, în batoanele de salam. Se formau imediat pe sub membrană bucăți de grăsime (insule de grăsime) și nu le accepta nimeni. Procentul de soia adăugată la produs nu depășea 10%. Acesta era maximul. Acum, procentul de soia este foarte mare. Mai mult, nu era pusă la punct nici tehnologia de inactivare a inhibitorului tripsinic din soia. Soia folosită era furajeră și ea ar fi trebuit procesată, fiind din aceeași familie cu leguminoasele, ca și fasolea. Erau instalațiile, dar nu aveam bani să cumpărăm tehnologie. Enzimele erau foarte scumpe și trebuiau cumpărate cu valute, iar noi făceam economie. Ideea cu soia venise via China și, cum era de la marele popor prieten, a trebuit să o înghițim și noi. La fel ca și orezul.

Evident că am avut și curentul cu preparate din orez. „La un moment dat, proporția era să faci mâncare dintr-un kg de carne și șase kg de legume. Porțiile erau destul de mari, 300 de grame, 350 grame. Dar cine venea la restaurant să mănânce orez?

Lumea venea să mănânce carne. Așa că mânca produse din carne, iar legumele și orezul ajungeau la animale. Toate restaurantele, ICSAP-urile, TEAPL-urile și cele de la turism aveau gospodărie proprie, acolo se creșteau porci, animale și aveau norme de colectat resturile. Cât au mâncat porcii ăia cartofi sote, orez sau fasole verde sote numai noi știm."

„Circul foamei", de inspirație chineză

Din China a venit și ideea fabricilor de mâncare. Aurora Belouz a participat la înființarea primei astfel de cantine orășenești: „Fabricile de mâncare au fost tot o influență a unor vizite, îndeosebi în China, Coreea, unde toată lumea mânca prin aceste fabrici de mâncare. De fapt, bucătăriile mari de bloc s-au transformat în fabrici care trebuiau să facă mâncare în scop industrial. Trebuiau să facă ciorbă de burtă în marmite de sute de kilograme. De ce s-a dorit așa ceva? Tocmai ca să dirijeze exact aceste fonduri de marfă și să strângă șurubul, să se facă economii. Pentru că acea cotă pe care ne-o dădea nu prea ajungea, nu era chiar suficientă, mai ales pentru o familie mai numeroasă, care avea copii în creștere, și atunci foarte multă lume apela la restaurante de unde cumpăra carne crudă evaluată în friptură sau preparată, desigur mai scump, dar era mulțumitor că există un mijloc de procurare fără să mai stai atât la coadă.

La un moment dat s-a dibuit toată treaba asta, și atunci s-a hotărât să strângem șurubul și mai și. Să îi ducem pe toți la fabricile de mâncare. Circurile foamei erau fabricile de mâncare. Mai întâi, s-a facut «Unirea». S-au conceput aproape de '89. În '90 trebuia să iau conducerea fabricii Timpuri Noi, clădire care acum este sediul unei facultăți.

La «Unirea», mâncarea se făcea în scop industrial. În fața fiecărei fabrici era o unitate de servire, de livrare (o linie cu autoservire), nu pretențioasă, o linie comună, «împinge tava». Acolo venea lumea și mânca, pentru că nu avea carne pe piață. Prețurile erau medii pentru salariile din vremea respectivă, dar nu spectaculos de mici să zici că era acolo o aglomerație teribilă.

Au fost foarte multe probleme, pentru că lumea a perceput ca atare fenomentul. În sensul că gustul preparatelor, oricât te-ai fi străduit, nu era la fel ca într-o tigaie sau ca într-o oală, era cu totul altceva. Și, în plus, specialiștii din industrie nu prea erau specializați în așa ceva. Prima fabrică de mâncare a fost făcută cu tot personalul de la abatorul București. Erau ingineri de cursă lungă, care știau să facă tone de diverse și mai aveau și câte un bucătar, doi.

Problema este că n-a prea prins la public, din reținere... «Ce ne dau ăștia la colectiv să mâncăm?», era întrebarea pe care și-o punea populația. Și apoi, pentru că mâncarea nu avea aceeași calitate pe care o știa gospodina".

Vânatul, doar pentru vizite oficiale

Un ultim curent de alimentație publică de care își amintește doamna Aurora Belouz este cel legat de carnea de vânat. „Ceaușescu s-a dus la fondul de vânătoare și a văzut că acolo, în stoc, era multă carne de vânat și ce și-a zis: «Gata, îi îmbogățesc acum pe români în alimentație și le dau carne de vânat!». Ne-am trezit peste noapte făcând expoziție cu vânat la Leonida, în Piața Romană. Tot lanțul era o linie de autoservire, Vânătorul și un magazin cu preparate, chipurile, și din vânat. Peste noapte trebuia să fabrici rețete, să faci schema. Am făcut o gamă de produse, le-am așezat pe linia de autoservire și au venit securiștii: «Gata, nu mai trece tovarășul!». De ziua aia se leagă și povestea cu tanti Leana și perdelele. La grădiniță, care era unde-i McDonald's acum, a văzut ea că s-a tras o perdea și a zis că o împușcă. Și așa s-au scos perdelele de la geamurile de la unități. După nici o jumătate de oră vine din nou trupa și ne spune că totuși vine tovarășul. Și atunci, mi-amintesc că împreună cu doi colegi de la un ICSAP, o întreprindere locală, am făcut ca un cordon și nu mai știu ce am pus pe farfurie, orez, varză și pe urmă trânteam carne. Ce gramaj?! Ce raport? În 20 de minute a trebuit să fie masa plină, că dacă veneau și găseau linia de autoservire goală era rău. Așa am mințit și i-am luat fața că se folosește vânatul." Adevărul este că nu prea a prins curentul „vânat", pentru că este o carne specială. S-a vândut mai mult la actualul Restaurant Perla, acolo introdusese un meniu pe bază de vânat, dar nici acolo nu a avut prea mare succes. Urs, mistreț, căprioară, erau și mai scumpe, se înțelege, iar românul nu avea în obișnuință să mănânce.

Mihaela IONESCU
Gabriela BERECHET
Cristina Andreea CĂLIN

ARTICOLUL ZILEI

Expoflora '89

Un întreg parc, transformat într-un uriaș buchet de flori multicolore. Astfel, în haine noi, cu un sărbătoresc bun venit, Parcul Herăstrău din București și-a întâmpinat oaspeții în prima duminică din iunie, zi în care s-a inaugurat binecunoscuta și apreciata expoziție de flori „Expoflora '89". Aflată acum la cea de-a 20-a ediție, reprezintă, în fapt, o imensă expoziție, ce a cuprins tot spațiul verde al parcului, generos prin amploarea și dispunerea sa.

În efortul permanent de a crea o ambianță cât mai plăcută întregii Capitale, de a pune la dispoziția locuitorilor ei spații verzi bine întreținute, atrăgătoare, reconfortante, iată, edilii, păstrând o frumoasă tradiție, au găsit răgazul necesar de a continua seria Manifestărilor din Parcul Herăstrau. Manifestarea a devenit și în anul acesta un bun prilej pentru toți cei prezenți de a se familiariza cu frumusețile lumii vegetale, amenajate după criteriile arhitecturii peisagistice. În fața privitorului se desfășoară o lume aparte, ce adăpostește în spatele firavelor plăntuțe, o muncă asiduă, de mare migală și rafinament. Pentru că, doar în ultimele două săptămâni, în vederea deschiderii expoziției, au fost plantate aproximativ 1.200.000 de fire de flori din 280 de sortimente, specii, soiuri de plante anuale și perene. Ele s-au integrat, firește, celor deja existente.

Dar, înainte de toate, a fost și este o sărbătoare a trandafirului, prezent cu peste 100 de soiuri, pe care le regăsim, îndeosebi, în parterul central, în grădina și insula ce poartă numele acestor delicate flori. Și se cuvine a specifica că ziua aceasta de sărbătoare a fost dedicată trandafirilor, aflați acum în plină înflorire, înmiresmată paletă de culoare adăpostită generos de Parcul Herăstrau.

Fiecare ediție a Expoflorei – aveam să aflăm de la organizatorii ei, împătimiții specialiști ai Direcției domeniului public – a adus numeroase surprize atât din punctul de vedere al modului de prezentare a materialului dendrofloricol, cât și din cel al speciilor în sine. Ele sunt, cu titlu experimental, oferite întâi publicului pentru a se tatona gustul acestuia, pentru a se verifica modul de comportare a noului produs, urmând apoi a fi introdus în producție curentă. Fiecare dintre noi ar avea de învățat alte și alte amănunte, mici secrete privind modalitatea de așezare, de decorare a unui vas cu flori. De aceea, pavilionul florilor tăiate, inundate de zecile de vase cu flori, plante perene sau arbuști floriferi au prezentat tot atâtea chipuri de aranjare a plantelor, în special a celor de câmp, într-un cadru intim, în apartament, în balcoane sau pe terasă. Gama deosebit de bogată de plante, element esențial al jocului între formă, culoare și talie – permite realizarea unei multitudini de ornamente. Begonii, petunii, mixandre, colțunași, iris, maci, lavandă au fost prinse de dibacele mâini în felurite forme și spații ce-ți încântă privirea și care poartă o fărâmă din sufletul și inima celui care le zămislește.

Vorbind de rolul educativ al expoziției – cu mare grijă păstrat și înnobilat – trebuie să amintim și organizarea diferitelor zone cu o tematică predominantă: grădina rustică și dendrologică, cea a plantelor perene sau a plantelor înlocuitoare de gazon, grădina plantelor parfumate sau a celor acvatice. Lor li se adaugă, cu aceeași notă a căutărilor febrile, a descoperirii unei noi linii și cele patru covoare prezentate pentru prima oară într-o formă ce sugerează relieful, mișcarea, treptele pe care le suie creatorul spre finețe și rafinament. Chiar și numai simpla lor înșiruire, a acestor adevărate oaze de recreere și defătare, poate oferi imaginea de ansamblu a marii grădini înflorite care este Parcul Herăstrău. În aceeași măsură, „Expoflora '89" poate fi inaugurată la fiecare două săptămâni, datorită unei permanențe a înfloririi plantelor, astfel sădite pentru a asigura continuitatea de culoare și parfum pe tot parcursul anului. Imaginea plăcută, surprinzătoare a Parcului Herăstrău în aceste zile de vară dovedește limbajul comun descoperit pentru a îmbina într-un mod fericit față de îmbogățirea sortimentelor de plante și concepția modernă de realizare și prezentare a ansamblurilor peisagere.

Cristina Popescu
România liberă, nr. 13.866/1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Speriații" care îndopau cu dulciuri

(Urmare din pag. I)

Reușisem să căpătăm viza pentru Ungaria, la o rudă. I-am luat cu mine și pe cei doi copii. Am intrat într-un magazin și copiii au început să clădească în coș – iaurt cu vișine (nimeni la noi nu mai auzise de el), fel de fel de ciocolate și alte „bunătăți". Ieșind din magazin, am fost nevoiți să ne așezăm pe o bancă, deoarece copiii nu mai aveau răbdare să guste din „bunătăți". Am mâncat pe săturate, chiar și eu am reușit să gust din iaurt. Bineînțeles că, întorși la cei care ne găzduiau, nu am vrut să spunem ce am mâncat, iar pe la orele amiezii fetița mea, de 4-5 ani, a început să vomite, a făcut temperatură. Le-am explicat gazdelor ce și cât au mâncat copiii de la magazin, iar gazda mi-a spus: „Te credeam fată cu carte, nu o «speriată» care dă copilului așa de multe", iar eu i-am spus că așa suntem noi, românii, acum „speriați" – adică ne bucurăm de orice „bunătate care nu este la noi". Mi-a fost cam rușine, dar... Fiul meu a fost într-o excursie de o zi în Bulgaria. Fericit, acolo a mâncat trei cutii cu compot de ananas, ne-a adus și nouă una. A spus că, dacă la graniță nu-i dădea voie cu cutia, o mânca acolo, pe loc. Apoi, ajuns acasă, mi-a mărturisit sincer: „Mama, dacă puteam, rămâneam în Bulgaria!". Avea 13 ani, nu știa multe... și era mare iubitor de dulciuri....

Miletina Agapie, învățătoare, Iași

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

„Pe măsură ce lanurile de orz ajung la maturitate vom spori și numărul de combine, astfel încât să poată realiza o cultură zilnică de 166 de hectare", declara Marilena Brâncuși, inginer-șef la IAS Baldovinești, Brăila. Deși vremea nu era favorabilă secerișului în întreaga țară, unitățile agricole erau îndemnate să urmeze exemplul brăilenilor: „Specialiștii să fie prezenți în câmp, să controleze starea lanurilor, să știe în orice moment procentul de umiditate a orzului". Acestea erau condițiile în care România putea înregista recolte-record la sfârșitul campaniei!

Mai multă energie electrică pentru țară

Trecuse 1 Mai muncitoresc, era nevoie de o altă sărbătoare națională pe care oamenii muncii să o întâmpine cu realizări extraordinare. Așa că începuse o nouă întrecere socialistă în întâmpinarea zilei de 23 August și a Congresului al XIV-lea al PCR. Printre fruntașe se aflau și colectivele de muncă de la Hidrocentrala Porțile de Fier I și II. Aici se urmărea folosirea integrală a potențialului energetic al Dunării și reducerea consumului propriu de energie electrică. De la începutul anului, cele două hidrocentrale produseseră peste prevederi 890 milioane kWh energie electrică, susțineau raportările oficiale.

Centenarul Eminescu, la Bacău

La Teatrul dramatic „Bacovia" din Bacău, s-a jucat, în premieră absolută, „Porni Luceafărul...", de George Chirilă, piesă dedicată lui Mihai Eminescu. Adusă în atenția publicului cu ocazia Centenarului Eminescu, lucrarea făcea parte dintr-o trilogie, alături de „Lada de zestre" și „Șalul Alb". Regia, scenografia și ilustrația spectacolului au aparținut lui Constantin Codrescu, iar în rolurile principale au evoluat actorii Stelian Preda, Florin Gheucă, Doina Iacob, Livius Rus și Despina Prisăcaru.

Producție diversificată

La Întreprinderea de Rulmenți Grei Ploiești a fost finalizat cel de-al 20-lea tip de rulment asimilat de la începutul anului. Acest lucru a fost considerat un fapt semnificativ de muncă, „o ilustrare a preocupării oamenilor muncii din unitate pentru diversificarea producției și pentru satisfacerea cerințelor beneficiarilor externi". Rulmentul cu diametru de 1.060 mm avea să fie utilizat și în țară, în locul unei piese importate, la echiparea unui nou utilaj produs de „Progresul" Brăila.

Minerii fruntași ai țării

Întreprinderea Minieră Baia Sprie a obținut peste plan o producție de metale în valoare de 8,1 milioane de lei numai în primele cinci luni ale anului 1989. De trei ani, colectivul întreprinderii s-a situat pe locul I în întrecerea socialistă pe ramură, ceea ce i-a adus „Ordinul Muncii", clasa I. „Mineritul este un examen profesional zilnic pe care minerii de la Baia Sprie îl trec cu succes." Însă producțiile mari au fost realizate mai ales cu ajutorul tehnologiilor avansate. De puțin timp, specialiștii de aici introduseseră un nou tip de „cărucior de perforat găuri de mină în evantai", care reușise să ridice gradul de recuperare la plumb până la 87%, la zinc până la 88%, iar la cupru până la 90%.

Învățământul în capitalism

„Numeroși elevi nu vor reuși să termine nici în acest an cursurile școlilor pe care le frecventează", cita Scînteia un pretins raport al Ministerului Învățământului din SUA. Cauzele? Conform presei oficiale românești: numărul mare de familii cu venituri modeste, pe lângă impresionanta cifră de 6.395.000 de șomeri. Pe de altă parte, fondurile monetare destinate educației erau cu mult reduse față de cele destinate elaborării și producerii armelor nucleare. Conform „noutăților" adunate de peste Ocean, americanii construiau armament cu prețul educației copiilor lor.

Alexandra ZOTTA

Scînteia

ORGANUL AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

În spiritul sarcinilor ce decurg din vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu la reuniunea lărgită a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

PLANUL LA PRODUCȚIA FIZICĂ
— realizat ritmic, integral, la toate sortimentele

DEMOCRAȚIA MUNCITOREASCĂ REVOLUȚIONARĂ, ÎN SPIRITUL IDEILOR MARXISM-LENINISMULUI, SOCIALISM

Creșterea rolului factorilor obștești de influențare educativă

Cuplul Ceaușescu a pus turismul pe butuci

La sfârșitul anilor '80, stațiunile turistice aveau din ce în ce mai puțini turiști occidentali, din cauza prăbușirii calității serviciilor, pe fondul restricțiilor economice interne FOTO: Arhivele Naționale

(Urmare din pag. I)

Dezvoltare cu sens unic

În timpul anilor aceia, domeniul se împărțea, pe de o parte, între un serviciu social pentru oamenii muncii, care erau trimiși să-și refacă forța de muncă în cămine și cantine intitulate pompos hoteluri și restaurante, iar, pe de altă parte, vânzarea pe valută a unor servicii turistice pentru cetățenii din Occident, majoritatea provenind din categoriile cu mai puțini bani și care puteau petrece în România un sejur chiar mai ieftin decât i-ar fi costat să stea acasă, în șomaj. Cetățenii români puteau doar visa la petrecerea unui concediu în Vest, era nevoie de viză de la „servicii" pentru a deține mult-visatul pașaport necesar ieșirii din țară, dar și de valută care se elibera doar cu aprobare și în sumă infimă. Deținerea de valută era ilegală, fiind pedepsită cu închisoarea. Potrivit statisticilor oficiale, în 1989 (an de referință între cele două epoci) s-au înregistrat doar 900.000 de vizitatori români în străinătate și 4,9 milioane de vizitatori străini în România, după cum arată V. Băleanu, S. Irimie și A. Ionică în studiul „Despre potențialul turistic românesc", publicat în Analele Universității din Petroșani, secția Economie, volumul 6 (2006), paginile 7-20.

Cifre cam mari, copiate, probabil, după statistici întocmite în același fel ca producțiile-record din agricultură.

Shopul, magazin de vise

Dezvoltarea turismului românesc la începutul anilor '60 a fost de inspirație occidentală, făcându-se cu sprijinul Organizației Mondiale a Turismului. Este perioada în care s-a construit primul – și singurul timp de decenii – hotel de rețea internațională, Intercontinentalul din București, perioada în care România și-a deschis ușile turiștilor vestici. Tot în acea perioadă, au fost înființate shopurile. Acestea erau magazine care vindeau numai pe valută pentru cetățenii străini și puținii români deținători legali de bani occidentali. Produsele comercializate erau țigări din Vest, cosmetice fine, whisky, bere străină, obiecte de artizanat. În ochii românilor de rând, acestea erau simbolurile bunăstării și nu puțini erau aceia care priveau vitrinele și oftau cu regret. Alții riscau și făceau rost de valută pentru a-și cumpăra din shop obiectul visat. Astfel, s-au dezvoltat bișnițarii de valută, în fața cărora unii milițieni cu grade mari, dar nu numai ei, închideau ochii... contra plată.

Discriminarea

Perioada în care turismul „a duduit" în România a contribuit și la dezvoltarea turismului extern al germanilor. În acei ani, Germania Occidentală a devenit cel mai mare „trimițător" de turiști în străinătate, aceasta și din motivul că România își mărise capacitatea de primire. La începutul anilor '70, când s-a terminat construcția primelor hoteluri din Olimp, locurile din acestea erau deja contractate pe piețele din Germania, Olanda, Belgia, Franța, Marea Britanie, Italia. La fel s-a întâmplat în Poiana Brașov. Dar, deoarece se ajunsese ca, în sezon, locurile în hoteluri să fie ocupate aproape în totalitate de turiștii străini, românilor le rămâneau numai ofertele cele mai proaste, simțindu-se umiliți. Această discriminare era și la masă. Bineînțeles, au ieșit discuții și critici cu ecouri în Vest.

Decăderea

La sfârșitul anilor '70, au început să se vadă urmările dezastruoase pentru economie, inclusiv pentru turism, ale deciziilor incompetente luate de cuplul dictatorial. Totodată, imaginea proastă pe care Ceaușescu începuse să o aibă în Occident, precum și articolele defavorabile României din presa vestică au dus la scăderea interesului față de țara noastră, afectând sosirile de turiști. În anii '80, întreruperile în furnizarea de lumină și căldură au început să vizeze și hotelurile. Iluminatul public din stațiuni ajunsese aproape inexistent, oferta în restaurante devenise extrem de săracă. A rămas de pomină replica unui ministru adjunct al Turismului, Costache Smeu. Total rupt de realitate, acesta își îndemna subordonații care constatau neîndeplinirea planului de încasări în shopuri: „Tovarăși, țigările noastre Amiral sunt la fel de bune ca țigările lor. Oferiți-le și învățați-i să fumeze țigările noastre". O precizare pentru cititorii de astăzi: în anii '80, țigările Amiral miroseau îngrozitor, erau pline de cioturi și aveau filtru ca de hârtie igienică.

Lovitura finală

Dar cea mai proastă decizie a fost aceea de a impune închiderea restaurantelor, braserilor, chiar a barurilor de hotel, a cluburilor de noapte, a discotecilor la ora 22:00 în timpul verii și la ora 21:00 iarna. „Delegații firmelor de turism străine au protestat, apoi a venit protestul companiilor acestora, dar fără rezultat. Urmarea: în trei ani, turismul a ajuns pe butuci. A venit, apoi, accidentul nuclear de la Cernobîl și marele operator TUI s-a retras. Au mai stat vreo trei ani în speranța revenirii la normalitate Neckermann și ITS, firme care contribuiseră puternic la dezvoltarea turismului în România, dar se dezvoltaseră și ele prin această colaborare. În final, au plecat și ele", spune specialistul ONT în „incoming" pe relația Germania de Vest. Dacă în „perioada de glorie" soseau zilnic cinci-șase chartere, în anii '80 se ajunsese la doar câteva zile pe săptămână și la numai două-trei chartere, numărul de turiști reducându-se la sub 20% față de cel anterior.

Scăderea drastică a încasărilor a dus și la degradarea bazei materiale. În anii '80, nu s-a mai investit în turism. Prin lipsa renovărilor și modernizărilor, hotelurile s-au degradat. Mobilierul nu a mai fost nici reparat, nici înlocuit. La fel s-a întâmplat cu lenjeria, prosoapele, covoarele. Se ajunsese ca becurile să fie unu din trei, dar și acelea de numai 40 de wați. Sulurile de hârtie igienică și șervețelele erau numărate. Pereții erau coșcoviți, mirosea a igrasie. În locul autocarelor s-a decis folosirea de autobuze românești TV pentru transport interurban. S-au scos din exploatare Mercedes-urile de la „rent-a-car" și au rămas doar Daciile. În epocă, circula vorba că Mercedes-urile au fost vândute în Grecia unui partener de afaceri cu România care avusese acces la Ceaușescu.

În acest timp, Bulgaria vecină, chiar dacă se afla și ea într-o situație economică grea, nu a luat niciodată astfel de măsuri antieconomice și, astfel, turismul ei a suferit mult mai puțin, lucru care se vede și azi.

Mihaela MĂTĂCHIȚĂ

CARTE DE BUCATE

Rețete culinare practice

Cartea „1800 rețete culinare practice", scrisă de Nicolae Olexiuc și Iulia Olexiuc, oferea în 1989 îndrumări practice pentru pregătirea diferitelor feluri de mâncăruri. Lucrarea se adresa gospodinelor de toate vârstele. Pe lângă rețetele prezentate, fiecare capitol nou cuprinde explicații suplimentare la rețetele de bază.

Autorii recomandă că, înainte de a trece la pregătirea diferitelor preparate, gospodina trebuie să acorde cea mai mare grijă condițiilor de igienă. Ei adaugă că meniul se stabilește din timp și în funcție de alimentele existente. În toate cărțile de bucate din acea perioadă se susținea ideea unei hrane raționale. Un alt lucru important este aspectul preparatelor, care stimulează apetitul, contribuind totodată la o digestie cât mai bună.

Lucrarea prezintă rețetele necesare și practica pregătirii unor mâncăruri cât mai gustoase și cât mai variate care aparent sunt greu de preparat, dar care, în urma încercărilor și cu puțină atenție la sfaturile din rețete, vor deveni foarte simple și ușor de pregătit.

Iată care sunt sfaturile pentru pregătirea aperitivelor: trebuie să se țină seama ca acestea să nu conțină aceleași componente folosite la prepararea meniurilor ce se servesc ulterior. Aperitivele se servesc reci sau calde. Se prepară cât mai picant la gust, cu scopul de a stimula pofta de mâncare. Sunt de două feluri: unele preparate cu sos, altele fără sos, de formă mai mică, ce se pot consuma dintr-o singură îmbucătură. Cel mai ușor de preparat sunt tartinele și gustările la scobitoare.

Salatele sunt de două feluri: din legume fierte și salate din crudități. Acestea din urmă se prepară numai în momentul servirii sau se pot pregăti din timp, însă numai când se servesc se adaugă sare, oțet sau zeamă de lămâie.

Pentru preparatele pe bază de ouă, aflăm că acestea trebuie să fie cât mai proaspete. Oul nu se sparge direct peste preparat, ci separat, pe o farfurioară, pentru a se vedea dacă este proaspăt.

La capitolul budinci, citim numeroase sfaturi. Reușita lor depinde de albușuri, care trebuie să provină din ouă proaspete, reci. La început se adaugă puțină sare, iar după ce s-au spumat se adaugă puțin zahăr tos sau zeamă de lămâie și după aceea se mai bat 2-3 minute. Timpul de coacere trebuie respectat după indicațiile arătate în rețete sau după aprecierea gospodinei. Budinca, după ce este scoasă din cuptor, se mai lasă să aburească 10-15 minute, după care se răstoarnă pe un platou.

Preparatele din pește, raci, melci și scoici au indicațiile necesare: peștele mic se poate prepara mai ușor și păstrează un aspect mai frumos. Peștele mai mare, pentru a fi mai ușor pătruns la fiert sau la prăjit, se taie în bucăți sau se crestează oblic în câteva locuri pe o parte. Printre rețete întâlnim și preparate din midii, stridii, scoici. Iată rețeta de pilaf de scoici: 40-50 scoici, o ceapă, o jumătate de țelină sau două rădăcini de pătrunjel, o frunză de dafin, boabe de piper, 100 g ceapă, sare, 300 g orez, 100 g unt, o linguriță cu bulion. În vasul în care a fiert zarzavatul se pun la fiert scoicile (20-25 minute) spălate bine. Se acoperă vasul și se dă deoparte de pe foc.

După 8-10 minute, când scoicile se deschid, se scoate carnea din valve. Între timp, se pune la prăjit ceapa tăiată foarte mărunt, după care se adaugă carnea scoicilor și se înăbușă împreună 8-10 minute, apoi și orezul spălat și bine scurs de apă. Se mai țin pe foc 5-6 minute amestecând, apoi se sting cu zeama în care au fiert scoicile (circa un litru). Se adaugă bulion de roșii, sare și piper după gust și se amestecă totul până dă în fiert. Apoi se introduce în cuptor pentru 20 de minute. Cuptorul se ține cu ușa deschisă, iar pilaful se acoperă cu un capac.

Urmează capitolul dedicat supelor, ciorbelor și borșurilor, din care amintim ciorba de varză acră, borșul de iepure, borșul de praz sau supa-cremă de linte.

Din cuprinsul cărții nu lipsesc preparatele din legume fără carne, preparatele din carne de pasăre, din carne de vită, porcine și ovine, din mărunțaie, vânat. De asemenea, putem afla și rețete de dulciuri și prăjituri de casă, băuturi nealcoolice sau alcoolice, cum ar fi lichioruri, afinată, vinuri și cidruri, compoturi și spume de fructe, fructe confiate și glasate, marmelade, gemuri și dulcețuri, înghețate cu diferite arome. Ultimele capitole sunt dedicate conservării legumelor, zarzavaturilor și fructelor, în stare proaspătă, prin murare, prin suprasărare, dacă este vorba despre legume și zarzavaturi, prin sterilizare, deshidratare sau sterilizare.

Carmen DRĂGAN

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Scriitorii Dabija și Vieru cereau mașină de scris cu caractere latine din România

Nicolae Dabija și Grigore Vieru din RSS Moldovenească, aflați în țara noastră ca invitați la Simpozionul internațional „Mihai Eminescu", au solicitat lui Dumitru Radu Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor, să-i sprijine în obținerea unei mașini de scris cu caractere latine. Au precizat că, începând cu data de 15 iunie a.c., au obținut aprobarea pentru tipărirea, cu caractere latine, a revistei Literatură și artă, al cărei redactor-șef este Nicolae Dabija, dar nu au cu ce să dactilografieze șpalturile în limba română, întrucât în URSS nu se găsesc mașini de scris cu asemenea caractere, iar din România nu pot cumpăra, din cauza restricțiilor prevăzute de reglementările legale. În ceea ce privește modalitatea de introducere în RSS Moldovenească a mașinii de scris, cei doi au afirmat că nu ar fi probleme, întrucât, fiind recent aleși în Sovietul Suprem al Republicii, nu vor fi controlați la frontieră. Dumitru Radu Popescu preconizează să informeze cu această problemă Secția de presă și propagandă a CC al PCR. Nicolae Dabija și Grigore Vieru vor pleca din țară în seara zilei de 20 iunie.

Document din volumul:
Cartea albă a Securității,
Editor: Mihai Pelin, București,
Serviciul Român de Informații,
1997, p. 442

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Aflu că Nicolae nu mai poate veni. Cum mă și așteptam, conferința „s-a contramandat". Tot ce aveam să-i spun despre istorie va trebui să încerc să-i scriu, dar nu e același lucru. X., informat, el știe cum, că ni s-a pus în vedere să nu-l primim acasă pe Nicolae, așteaptă cu veselă curiozitate să vadă ce voi face. Se pare că Y. la fel. Asta după toate demonstrațiile, atâția ani, de, cum se spune, admirație, afecțiune și respect.

(Lucrurile sunt complicate, oamenii sunt complicați. Nu mai știu de ce, i-am spus doamnei Z. ce se întâmplase la gară și după aceea, istoria cu Liberation. Virtual o mare prostie. Prieteni nu suntem, iar ea, cu funcțiile și ascensiunea ei, avea exact profilul omului de care e bine să te ferești. Nu m-am ferit, poate din intuiția că n-ar fi în stare de delațiune, dar, mai ales, fiindcă în general, în pofida evidenței, nu-i cred pe oameni în stare de așa ceva. Oricum rezultatul a fost că s-a oferit imediat să-l prevină pe Nicolae, ca să nu fie surprins nepregătit. Bineînțeles, nu ne-a pârât nimănui.)

(Nu-i cred în stare pe oameni, dar ei mă cred. Unul, anonim, cu care nici măcar nu pot să ma explic, îmi scrie despre convingerea lui că aș fi predat Securității niște texte, tot anonime, pe care mi le trimisese. Mi-ar fi și lehamite să mă dezvinovățesc.)

Seara aflăm de la D. că D.R.-ul, rugat de noi prin el să intervină pentru aprobarea plecării, s-a arătat binevoitor. Îl cred. (...)

T. și Alexandra au plecat, Alexandra pentru examene, T. pentru discuție cu D.R.-ul, la București. Eu, posomorât, îmi fac de lucru prin casă. Revăd conspectele la lecturile din ultimii ani. Astăzi, Rêcits d'un pÉlerin russe (BaconniÈre/Seuil, 1978)

Livius Ciocârlie, Paradisul derizoriu. Jurnal despre indiferență, București, Humanitas, 1993, p. 52

Membrii de partid participă periodic la o acțiune foarte curioasă pentru o organizație ce se pretinde înnoitoare, atee, ba chiar revoluționară. Pe rând, unul câte unul, ei trebuie să se prezinte în fața BOB-ului și să se spovedească – trebuie să spună acolo ce-au făcut, ce n-au făcut, ce-ar fi putut face, ce-au de gând să facă sau să nu facă ș.a.m.d.

E vorba de ritualul specific al spovedaniei creștine, iar atitudinea lor e la fel de tipică. Cum majoritatea preoților toarnă, la Miliție sau la Securitate, cei mai mulți dintre credincioși nu spun chiar totul la spovedanie. Așa se întâmplă și la spovedaniile comuniste din câte mi-am putut da seama stând de vorbă cu câțiva participanți. Procedeul seamănă deci cu cel similar din ortodoxie sau catolicism. Există însă și o altă manifestare ce pare, mai degrabă, de natură protestantă sau neo-protestantă. Dacă prima se numește relativ neutru „discuție individuală", cea de-a doua poartă un nume mai pompos: „raport comunist" – și nu se desfășoară în relativa intimitate a BOB-ului, ci în public, în fața întregii organizații comuniste, în timpul unor ședințe de partid speciale. Am înțeles, iarăși din discuțiile cu participanții, că e un bun prilej de a te bate cu pumnii în piept, de a-ți pune cenușă în cap, de a-ți lua noi angajamente etc. Să mai zică răuvoitorii că viața de partid e plicticoasă! Precum se vede e un bun prilej de defulare intimă sau colectivă, de turnătorie „elegantă" sau de „afirmare" în cadrul organizației. Am înțeles de la oamenii care au ceva în cap că asemenea „manifestări" le provoacă greață, că se simt de-a dreptul penibili în timpul lor. Bun. Nu înțeleg însă cum pot fi obligați să participe la ele! Asta nu înțeleg.

Cum se vede, nimic mai bogat decât „viața de partid", chiar dacă partidul însuși pare a nu mai exista și în alt mod, fiind cu succes înlocuit de activitatea spornică a profesioniștilor uralelor, aplauzelor, angajamentelor revoluționare și adunărilor „spontane" de mulțumire (față de Conducător și familia sa) sau nemulțumire (față de imperialiștii americani, față de unguri, de atâtătorii la război etc.). Să fiu nevoit să particip la ședințe de partid – ei, da, ori aș înnebuni, ori aș muri de râs, ori ar trebui să mă împuște rapid! Și, totuși, atât de mulți participă! Să fie și un fel de masochism în toată treaba asta? Se prea poate. Noi, românii, de vreo jumătate de veac tot dăm probe de masochism!

Liviu Antonesei, Jurnal din anii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iași, Polirom, 1995, p. 70-71

MARSEILLE, PRIMUL TITLU DIN ERA TAPIE

Finalul sezonului 1988-1989 din prima ligă franceză a adus clubului Olympique Marseille primul titlu de campioană din cele patru cucerite sub „patronajul" lui Bernard Tapie. În cele 38 de etape disputate, OM a adunat 73 de puncte, cu 3 mai multe decât marea sa rivală, Paris St. Germain, care s-a clasat în final pe poziția secundă. Meciul care practic a decis campioana a avut loc la începutul lunii mai, pe Stade Velodrome, și a contat pentru etapa a 35-a. În final, Marseille s-a impus în fața lui PSG, în urma unui gol marcat de Franck Sauzee, în ultimul minut de joc. Victoria cu Auxerre din penultima rundă le-a asigurat matematic primul loc băieților pregătiți în acea perioadă de Gerard Gili, așa că eșecul din ultima partidă a campionatului nici n-a mai contat.

Titlul de campioană i-a dat automat formației marseilleze dreptul de a evolua în sezonul 1989-1990 al Cupei Campionilor. AS Monaco s-a calificat pentru Cupa Cupelor, iar PSG, Sochaux și Auxerre au mers în Cupa UEFA. În schimb, Strasbourg, Laval și Lens au retrogradat. Jean Pierre Papin, vedeta lui OM, a devenit golgeter, cu 22 de goluri marcate. Mai târziu, el a fost desemnat jucătorul anului 1989 în Franța. La începutul lunii iunie, Marseille a realizat eventul după ce a câștigat și finala Cupei Franței, 4-3 în fața lui AS Monaco, antrenată atunci de Arsene Wenger. Tot Papin, autor al unui hat-trick, a fost și eroul partidei disputate pe Parc des Princes, la care a asistat și președintele francez François Mitterrand.

„Dubla" campionat – Cupă din 1989 a fost primul mare succes al lui Bernard Tapie, după ce acesta a preluat clubul în 1986. Au urmat alte trei titluri consecutive, totul culminând cu câștigarea Ligii Campionilor în 1993. Ulterior, în urma unui imens scandal, Tapie a fost condamnat la opt luni de închisoare pentru corupție. S-a descoperit că înaintea finalei de Champions League cu AC Milan, „boss-ul" lui Marseille plătise mai mulți jucători de la Valenciennes pentru ca aceștia să nu se „implice" prea mult în meciul contra echipei sale și mai ales să nu-i accidenteze jucătorii. În 1994, gruparea din Marsilia a fost retrogradată din cauza neregulilor financiare și a scandalului legat de partida cu Valenciennes. I s-a retras titlul cucerit în 1993 și dreptul de a evolua în Cupele Europene. A rămas însă în posesia celui mai important trofeu european de club. De altfel, a fost prima și singura Cupă a Campionilor cucerită de-a lungul vremii de o reprezentantă a Franței.

Delia GOMOESCU

Acum două decenii, Jean Pierre Papin era jucătorul-emblemă al clubului din Marsilia, dar și al națională „cocoșului galic"

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

CAER se pregăteşte pentru cel de-al 45-lea consiliu

Pregătirile pentru cea de-a 45-a sesiune a Consiliului CAER (Consiliul pentru Ajutor Economic Reciproc) sugerează că adâncirea rupturilor din cadrul alianței a fost mai degrabă ignorată decât rezolvată. Eșecul în a face față problemelor fundamentale indică faptul că CAER continuă să se deterioreze și să se transforme într-un grup de lucru economic irelevant.

Întâlnirea secretarilor de partid comuniști, responsabili cu problemele economice, ținută la 6 și 7 iunie 1989 în Berlinul de Est, sugerează că pregătirile pentru cel de-al 45-lea congres al Comitetului Executiv al CAER, ce trebuie să aibă loc în iunie sau în iulie, sunt în toi. Relatările despre această întâlnire, ca și cele despre întâlnirile de luna trecută ale Comitetului Executiv al CAER indică totuși faptul că nu există perspectiva apropiată de introducere a unor reforme în cadrul alianței economice conduse de sovietici. Nici că ar fi vorba despre acel summit al CAER, dedicat reformelor și anunțat încă din decembrie 1988.

Întâlnirile secretarilor

O conferință a Comitetului Central al secretarilor responsabili cu economia statelor-membre nu ține strict de structura CAER. Dar de când economiile statelor-membre sunt coordonate de partidele lor comuniste, conferința a devenit, de facto, o problemă a CAER.

Întâlnirile secretarilor economici au fost inițiate de Mihail Gorbaciov. Înainte de Gorbaciov, secretarii economici se întâlneau în timpul sesiunilor Consiliului CAER, la care participau și ei. Prima astfel de adunare a secretarilor economici a avut loc în mai 1985, la Moscova, și s-a constatat tendința ca întâlniri similare să aibă loc cu aproximativ o lună înaintea sesiunilor Consiliului CAER. Întâlnirile au fost clar folosite ca o platformă destinată clarificării perspectivei fiecăruia dintre statele membre în ceea ce privește restructurările de inspirație sovietică din cadrul CAER, dar și ca o metodă de a pregăti sesiunile consiliului. În martie 1989, o conferință a secretarilor a fost ținută la Praga, în locul summit-ului CAER anulat.

O analiză a comunicatelor de presă disponibile sugerează că ultima întâlnire a secretarilor a fost una agreabilă, un atelier de discuții steril. Este clar că a eșuat în încercarea de a inova în chestiunea reformelor, iar lipsa informațiilor despre planificatul summit al CAER indică faptul că secretarii de partid au dat greș în a reconcilia rupturile tot mai adânci din cadrul CAER. De fapt, se pare că lipsa oricărui acord în ceea ce privește strategia CAER, un aspect cu semnificație profundă pentru viitorul organizației, nici măcar nu a figurat ca o problemă demnă de dezbătut în agenda întâlnirii.

Acoperind aspecte precum planificarea unor programe științifice și tehnice până în anul 2000 (o acțiune care la doar trei ani de la lansare și-a dovedit eșecul), planurile de cooperarea intra-CAER din 1991 până în 1995 și problema cooperării directe între întreprinderi, care a urmat, potrivit comunicatului final, unui schimb de opinii despre „propunerea privind crearea unei piețe unice a țărilor membre CAER". Potrivit comunicatului, participanții „au subliniat necesitatea... implementării (proreforma) deciziilor luate la cea de-a 43-a și la cea de-a 44-a sesiune a Consiliului de realizare a mecanismului de cooperare multilaterală, de integrare economică socialistă și de reorganizare a activității CAER".

În final s-a concluzionat că „este necesar să se întărească influența partidului în cadrul procesului de a realiza aceste sarcini". Cu alte cuvinte, politica oficială de mișcare graduală spre o „piață unificată" a fost confirmată, dar nu este perceptibilă vreo accelerare clară și iminentă a reformei. Secretarii au fost primiți de liderul de partid și de stat, Henrick Honecker, care a insistat asupra importanței cooperării științifice, tehnice și economice, dar care, în mod predictibil, nu a menționat nici un fel de reformă.

Reprezentantul Cehoslovaciei, Jozef Lenart, a oferit mai târziu o perspectivă asupra ideii partidului său despre ceea ce a constituit „piața unită CAER", idee care a fost discutată în cadrul întâlnirii, „(ceea ce se subînțelege) este o piață socialistă care nu trebuie să conțină șomaj și faliment și care poate preveni risipa și poate evita efectele nedorite asupra populației". Nu mai e nevoie să spunem că o piață fără șomaj și fără faliment nu poate fi o piață reală.

Lipsa de relevanţă a CAER

Eșecul celor mai importante organisme ale CAER de a aborda serios problemele care contează cu adevărat și de a rezolva conflictul dintre țările membre reformiste și cele nereformiste poate fi reconfortant pentru comuniștii fundamentaliști. În același timp însă, CAER nu poate fi împinsă mai departe... De la crearea sa în 1949, CAER a luptat pentru a oferi un model de succes de integrare economică, o alternativă mai dinamică la Comunitatea Economică Europeană (CEE). Astăzi, acest vis nu mai este vizibil; de fapt, piața liberă a CEE a captivat imaginația majorității europenilor, inclusiv a tot mai multor membri ai Europei de Est.

Reformele CAER pot fi amânate, dar aceste amânări vor grăbi alunecarea CAER în plină irelevanță economică; „noua gândire" sovietică, în combinație cu creșterea CEE, a creat deja o situație problematică. Mai mult, Polonia și Ungaria, care sunt falimentare, sunt mult mai interesate de ajutorul economiilor vestice și de creșterea sprijinului vital al IMF decât de deliberările vide care se tot țin în cadrul întâlnirilor CAER. Acest trend se pare că va continua. Sesiunea ce va urma, a Consiliului CAER, ar trebui să arunce mai multă lumină asupra stării de sănătate alianței economice conduse de sovietici. Ar trebui să fie încă o ocazie, mult mai de încredere, pentru a judeca dacă perestroika lui Gorbaciov încă mai poate salva CAER sau dacă forțele eliberate de perestroika vor grăbi, mai degrabă, dezintegrarea CAER.

Radio Europa Liberă (München) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Shafir. Document din „Arhiva 1989", Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Legea marţială în China

(Urmare din pag. I)

Continuăm să purtăm, cu destule dificultăți, discuțiile economico-comerciale. Avem în ambasadă circa 30 de angajați. Am luat măsuri să asigurăm posibilități de aprovizionare pentru mâncare. Ținem legătura cu gara și cu aeroportul, mergând cu mașinile în coloană, cu ambasadorul și pavilion românesc. Asigurăm paza și securitatea, cu măsuri speciale de protecție. Informăm permanent membrii coloniei de evoluția situației. Starea fizică și moralul sunt bune. Apreciem că situația va mai dura. Oamenii de afaceri și chiar personalul unor ambasade (Austria, Iugoslavia, Italia, Canada, Australia, SUA etc.) au început să părăsească Beijingul.

Angelo Miculescu

●●●

Informarea Ambasadei României la Varșovia către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Miu Dobrescu – președinte al UGSR

Tovarășului Nicolae Mihai – CC al PCR

Tovarășului Constantin Oancea – MAE,

Dr. I

Vă informăm că la prima rundă de alegeri pentru Seim și Senat au participat 62,11% din totalul de peste 27 de milioane de alegători, procent situat sub așteptările atât ale coaliției guvernamentale, cât și ale opoziției (în mediul rural a participat numai 40% din electorat).

Revendicările democratice și „actele de agresiune împotriva armatei" au determinat regimul de la Beijing să introducă legea marțială FOTO: AFP

În legătură cu datele parțiale ale alegerilor (pentru) purtătorul de cuvânt al CC al PCR, în numele coaliției guvernamentale, au rezultat următoarele elemente:

– rezultatul alegerilor este într-adevăr defavorabil coaliției, alegerile au avut un caracter plebiscitar și „Solidaritaea" a obținut majoritatea covârșitoare de voturi pentru cele 100 de locuri în Senat.

Din informațiile și comentariile ce se fac pe marginea alegerilor, cei 35 de candidați de pe lista națională n-au realizat majoritatea de 50% necesară pentru primul tur de scrutin. Printre aceștia (care au candidat fără contracandidați pe lista de alegeri) se aflau: K. Barcikowski, A. Miodowicz, J. Czyrek, Czeslaw Kiszezak, R. Malinowski, M.F. Rakowski, F. Siwicki.

L. Walesa, exprimându-și satisfacția pentru rezultatul obținut de „Solidaritatea", a propus o nouă întâlnire a „mesei rotunde" la care să se țină cont de rezultatul alegerilor;

– coaliția va rămâne consecventă, din punct de vedere politic, dezvoltării democrației și reformelor, indiferent de rezultatul alegerilor;

– ca o consecință a rezultatelor alegerilor, opoziția trebuie să devină coresponsabilă față de problemele statului;

– primul pas al opoziției în această direcție trebuie să-l constituie grija comună față de ordinea de țară.

Pe de altă parte, din declarațiile purtătorului de cuvânt al sindicatului independent „Solidaritatea", precum și ale lui B. Geremek, membru al conducerii sindicatului, rezultă că toți candidații opoziței pentru Seim par a avea asigurate voturile necesare alegerii încă din primul tur de scrutin. Din aceleași declarații se desprinde, de asemenea, faptul că electoratul nu și-a dat votul candidaților desemnați de partid și celor înscriși pe lista națională în semn de protest față de sistemul stalinist.

Rezultatul statistic al alegerilor constituie urmarea hotărârilor politice luate la „masa rotundă".

Participarea majorității societății poloneze la vot a reprezentat un sprijin pentru calea compromisurilor și dialogului dintre autorități și opoziție, dar, totodată, se observă că o parte însemnată a cetățenilor urmărește situația din țară cu neîncredere.

B. Geremek a afirmat că, în ceea ce privește viitorul dialogului politic în Polonia, apar două pericole:

– posibilitatea renunțării la dialog din partea opiniei publice;

– apariția în cadrul coaliției a sentimentelor de frustrare și teamă în legătură cu durabilitatea privilegiilor pe care le-a obținut, situație în care dialogul poate fi blocat.

„Solidaritatea", conform celor declarate de Geremek, va rămâne, din principiu, în opoziție, neintenționând să participe la nici un Guvern de coaliție. Cel în cauză a lăsat, de asemenea, de înțeles că sunt posibile soluționări politice după schimbarea actualului sistem de guvernare, proces care reclamă timp. Rămâne de văzut modul cum se va soluționa formarea noului Guvern în urma eșecului candidaților înscriși pe lista națională și a rezultatelor obținute de „Solidaritatea". B. Geremek a subliniat, de asemenea, faptul că nu se întrevede nici o posibilitate ca lista candidaților „Comitetului cetățenesc al Solidarității" să poată servi ca bază de creare a unui Guvern de coaliție. În schimb, „Solidaritatea" se simte deplin responsabilă pentru soarta țării și este gata să acorde sprijin Guvernului care înfăptuiește politica de reforme și schimbare a sistemului.

Vom informa în legătură cu rezultatele finale ale alegerilor de îndată ce vor fi comunicate.

Ambasador Ion Teșu

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 97-99

anunţuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Întreprindere de stat, cu sediul în Bulevardul Gh. Gheorghiu Dej numărul 47, București, cu lucrări de construcții numai în municipiul București, încadrează de urgență muncitori calificați în următoarele meserii: dulgheri, zidari, fierari. Se asigură cazare la cămine.

Cooperativa din Șoseaua Gării numărul 3, încadrează urgent conform Legii 12/1971 următoarele categorii de personal: analist programator, absolvent al facultății de cibernetică, strungari categoria 2-4, vopsitori industriali, turnători-formatori.

VÂNZĂRI

Vând radiocasetofon Sharp, radiocasetofon stereo, ceas electronic alarmă cu alimentator, casete sigilate.

Vând aparat proiecție diapozitive, filme, rame, aparat tensiune, diverse tabachere.

Vând rulotă originală, nou-nouță.

Vând magnetofon Tesla la preț convenabil, semicursieră nouă.

Vând la etajul patru (ultimul) apartament două camere plus garaj în zona Drumul Taberei. Sau schimb cu garsonieră dublă, ultracentrală.

Vând Volgă Diesel, stare bună plus piese schimb.

vremea

Vremea a fost instabilă, cu cerul mai mult noros. Au căzut ploi mai ales cu caracter de aversă și s-au semnalat descărcări electrice în toate zonele țării. Pe alocuri, cantitățile de apă au depășit 25 de litri pe metru pătrat. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intesificări în sud-estul țării, atingând viteze de până la 35-40 de kilometri pe oră. La munte, vântul a avut o viteză de până la 55-60 de kilometri pe oră. Temperaturile maxime au fost în scădere față de ziua anterioară, fiind cuprinse între 18 și 28 de grade.

La București, vremea a fost instabilă, cu cerul mai mult noros. Temporar a plouat și s-au semnalat descărcări electrice. Vântul a suflat în general moderat. Temperatura maximă a fost de 25-26 de grade, iar cea minimă, de noapte, de 15-17 grade.

tv 6 iunie 1989

19:00 Telejurnal

19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste. Sentimentul responsabilității

19:40 Industria – programe prioritare. Acțiuni în domeniul industriei petroliere, minereritului și energeticii pentru sporirea bazei de materii prime și energetice. Redactor Radu George Serafim

20:00 Teatru tv. Urcușul, de Cristian Munteanu. Interpretează: Colea Răutu, Ion Marinescu, Rodica Negrea, Sorin Medeleni, Nicolae Dinică, Diana Lupescu, Silvia Năstase, Sorin Gheorghiu, Dinu Manolache. Regia artistică Nae Cosmescu

21:20 Omul și sănătatea. Terapia pe calea mierii și a produselor de stup. Redactor Melania Coman

21:40 Din frumusețile patriei. Drumuri pe ape. Producție a Studioului de Film TV. Redactor Alexandru Satmari

21:50 Telejurnal

22:00 Închiderea programului

amintiri

FOTO: Arhivele Naționale

Încrustraţii pe scoarţă

ORIZONTAL: 1) Astea te duc la un schimb de cuvinte încrucișate – Un om gospodar ce duce o viață de ascet 2) Digul unui curs de apă 3) Fructe... stricate – Fire bune conducătoare de curent 4) Concurent cu o pilă – Flori presate 5) Carne de vită! – Chemarea salvării într-un caz de apă la plămâni – Limită la numitor! 6) Însemn al puterii... de seducție – Pădurea spânzuraților 7) A realiza o surpriză – Fuse de câteva ceasuri 8) Bună de înrămat – Citite din scoarță-n scoarță 9) Fata de la țară! – Groasă de-un țol – Depășit de evenimente 10) Un acru de vie – Brațe înălțate la cer (sing.) – Un zâmbet pe 16 mm! 11) Lucrare de stat.

VERTICAL: 1) Lăcașul unei prize ale cărei fire înroșite scot fum – Un om plin de bunăvoință 2) Stare de fapt 3) Miniatură de sticlă – Prezentate mai jos! 4) Dată la școală pentru instruire – Cantina din incinta combinatului! – Câștigător în cazul unei competiții de masă 5) Subiect în dezacord flagrant cu predicatul (pl). – Nucleu de stibiu! 6) Uvertură muzicală 7) Motor cu ardere internă – Rubrica agrară! 8) Spațiu de manevră al unei vedete de coastă – Compoziție cu elemente specifice pentru suflători 9) Zidul plângerii – Susținător la galerie 10) Virulentă manifestare a râului de mare, în plină hulă – Storși după ce au avut de-a face cu o muiere 11) Aripi ridicate în tărie – Negație pentru un anumit post.

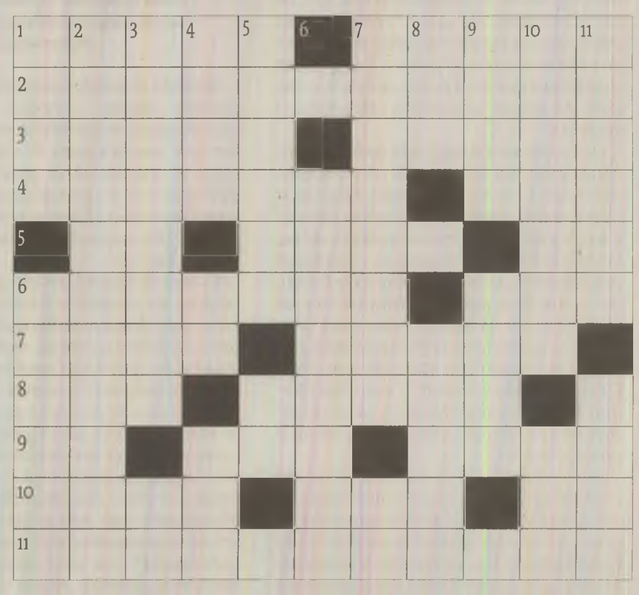

Almanah Scînteia Tineretului '89

Scînteia JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Director: Marius Tucă **Editori:** Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) **Design:** Petruța Brulea **Redacția:** Daniela Ivan, Mihaela Ionescu, Gabriela Berechet, Cristina Călin, Carmen Drăgan, Delia Gomoescu, Mihaela Mătăchiță, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Ramona Vintilă **Fotografii:** Arhivele Naționale, AFP **Ilustrație:** Mihai Stănescu **Telefon:** 021 318 20 37 **e-mail:** istorie.recenta@jurnalul.ro **Layout:** Claudia Mățoi **Procesare imagine:** Ileana Caloteasa, Robert Tătaru **Corectură:** Corina Ialgoczi, Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje **Tiparul executat la:** Tipografia INTACT

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES